

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2020 оны ... дугаар
сарын ...-ны өдөр

Дугаар...

Улаанбаатар
хот

Зээлийн хүүг бууруулах стратеги батлах тухай

Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1 дэх хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1.“Зээлийн хүүг бууруулах стратеги”-ийг хавсралтаар баталсугай.

2.Зээлийн хүүг бууруулах стратегийн хүрээнд дараах чиглэлээр хавсралтад заасан арга хэмжээг яаралтай авч, зээлийн хүүг 2019 оны суурь түвшнээс 4 нэгж хувиар бууруулж, 2023 оны эцэст жилийн 1 хувьд хүргэхээр хэрэгжилтийг хангаж, хагас жил тутам Улсын Их Хуралд танилцуулахыг Монгол Улсын Засгийн газар /У.Хүрэлсүх/, Монголбанк /Б.Лхагвасүрэн/, Санхүүгийн зохицуулах хороо /Д.Баярсайхан/-нд тус тус даалгасугай:

1/зээлийн эх үүсвэрийн зардлыг бууруулах макро тогтвортой орчныг бүрдүүлэх;

2/зээлийн эрсдэлийн зардлыг бууруулах;

3/банкны үйл ажиллагааны зардлыг бууруулах;

4/хөрөнгийн зах зээлийг хөгжүүлэх, өрсөлдөөнийг бий болгож санхүүжилтийн зардлыг бууруулах.

3.Энэ тогтоолын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Монгол Улсын Их Хурлын Эдийн засгийн байнгын хороо /Ж.Ганбаатар/-нд даалгасугай.

4.Энэ тогтоолыг баталсан өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

Гарын үсэг

ЗЭЭЛИЙН ХҮҮГ БУУРУУЛАХ СТРАТЕГИ

Д/д	Чиглэл	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Дэд арга хэмжээ	Хариуцах байгууллага	Хэрэгжүүлэх хугацаа
1	Зээлийн эх үүсвэрийн зардлыг бууруулах макро тогтвортой орчныг бүрдүүлэх	<p>1.1.Төсвийн тогтвортой байдал, сахилга батыг хангах, эдийн засгийг тогтворжуулахад чиглэсэн бодлогын оновчтой хослолыг хэрэгжүүлэх</p> <p>1.2.Экспорт, гадаадын хөрөнгө оруулалтыг дэмжин гадаад валютын нөөцийг өсгөж, гадаад эх үүсвэрийн өртгийг бууруулах</p>	<p>1.1.1.Төсвийн тогтвортой байдлын хуульд заасан төсвийн алдагдал, Засгийн газрын ерийн хэмжээг баримтлах</p> <p>1.1.2.Гадаад валютын орох урсгалыг дэмжиж, гадаад валютын нөөцийг нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн бодлогын оновчтой хослолыг хэрэгжүүлэх</p> <p>1.1.3.Олон улсын банк, санхүүгийн байгууллага, хандивлагчтай хамтын ажиллагааг эрчимжүүлэх</p> <p>1.2.1.Олон улсын банк, санхүүгийн байгууллагаас бага хүүтэй экспортын санхүүжилт бүрдүүлэх</p> <p>1.2.2.Засгийн газрын “Алт-2” үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг эрчимжүүлж, Монголбанкн дахь алт тушаалтыг нэмэгдүүлэх</p> <p>1.2.3.Гадаад валютын улсын нөөцийн удирдлагыг сайжруулах</p> <p>1.2.4.Экспортын бараа, бүтээгдэхүүний өрсөлдөх чадварыг нэмэгдүүлэх, өртгийг бууруулах дэд бүтцийг байгуулах ажлыг хувийн хэвшилд түшиглэн эрчимжүүлэх</p>	<p>Засгийн газар</p> <p>Засгийн газар</p> <p>Засгийн газар, Монголбанк</p> <p>Засгийн газар, Монголбанк</p> <p>Монголбанк</p> <p>Монголбанк</p> <p>Засгийн газар</p>	<p>2020-2021</p> <p>2020-2021</p> <p>2020-2021</p> <p>2020-2024</p> <p>2020-2021</p> <p>2020-2021</p> <p>2020-2024</p>

	1.3.Инфляцыг зорилтот түвшинд тогтворжуулж, дотоод эх үүсвэрийн өртгийг бууруулах	1.3.1.Инфляцыг зорилтот түвшин (6 хувь орчим)-д хадгалах 1.3.2.Нийлүүлэлтийн шалтгаантай инфляцыг бууруулахад чиглэсэн дэд бүтцийн оновчтой бодлогыг хэрэгжүүлэх	Монголбанк	2020-2024
	1.4.Экспортын санхүүжилтийг нэмэгдүүлэхэд бодлогын хэрэгслийг ашиглах	1.4.1.Уул уурхайн бус экспорт болон жижиг, дунд үйлдвэрийн салбарын зээлдэгчид бага хүүтэй зээл олгох нөхцөлийг дараах байдлаар бүрдүүлэх: - Уг салбарт банкаас олгосон хэвийн зээлээр баталгаажсан үнэт цаас гаргах - Зээлээр баталгаажсан үнэт цаастай холбоотой тусгай зөвшөөрөл олгох, үнэт цаасыг бүртгэх талаар холбогдох арга хэмжээг шуурхай хэрэгжүүлэх - Мөнгөний бодлогын хороогоор мөнгөний бодлогын хэрэгслээр олгох санхүүжилтийн хэмжээ, нөхцөлийг инфляц, ханш болон гадаад валютын нөөцөд үзүүлэх нөлөөллийг харгалзан тухай бүр хэлэлцэн шийдвэрлэсний үндсэн дээр баталгаажсан үнэт цаасыг барьцаалсан төв банкны репо санхүүжилтийг 1-2 жилийн хугацаатай, бодлогын хүүтэй ойролцоо хүүтэй олгож эх үүсвэр бүрдүүлэх	Монголбанк, Санхүүгийн зохицуулах хороо	2020-2021
	1.4.Эдийн засаг, санхүүгийн тогтвортой байдлын төлөвтэй уялдуулан төгрөгийн заавал байлгах нөөцийн хувийг шат дараатай бууруулж, банкны салбараас олгох зээлийн эх үүсвэрийн хэмжээг нэмэгдүүлэх	1.4.2.Эдийн засаг, санхүүгийн тогтвортой байдлын төлөвтэй уялдуулан төгрөгийн заавал байлгах нөөцийн хувийг шат дараатай бууруулж, банкны салбараас олгох зээлийн эх үүсвэрийн хэмжээг нэмэгдүүлэх	Монголбанк	2020-2021

<p>1.5. Санхүүгийн зах зээл дээр зээл, санхүүжилтийн шинэ бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ нэвтрүүлж, санхүүгийн хүртээмжийг нэмэгдүүлэх</p>	<p>1.5.1. Хөрвөх чадвартай сертификатыг бий болгох</p> <p>1.5.2. Өртгийн сүлжээнд тулгуурласан санхүүжилтийн бүтээгдэхүүн бий болгох</p> <p>1.5.3. Банк, санхүүгийн салбарт хөдлөх хөрөнгө барьцаалсан зээлийн бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний нэр төрлийг олшруулах, ач холбогдлыг сурталчлахад дэмжлэг үзүүлэх</p> <p>1.5.4. Зээлдэгч жижиг, дунд аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагаа, эрэлт хэрэгцээнд тохирсон санхүүгийн бүтээгдэхүүний нэр төрлийг олшруулж, хөдөө аж ахуйн салбарын өртгийн сүлжээнд оролцох сонирхлыг нэмэгдүүлэх</p> <p>1.5.5. Гадаад валютын ханшийн эрсдлийг удирдах санхүүгийн үүсмэл хэрэгсэлийн зах зээлийг хөгжүүлэх</p>	<p>Санхүүгийн зохицуулах хороо, Монголбанк</p> <p>Монголбанк, Засгийн газар, Санхүүгийн зохицуулах хороо, Монголын банкны холбоо</p> <p>Монголын банкны холбоо, Монголбанк</p> <p>Монголын банкны холбоо, Монголбанк, Засгийн газар</p> <p>Монголбанк Санхүүгийн зохицуулах хороо</p> <p>Монголбанк</p>	<p>2020-2021</p> <p>2020-2024</p> <p>2020-2024</p> <p>2020-2024</p> <p>2020-2024</p> <p>2020-2024</p>
<p>1.6. Санхүүгийн салбар дахь дотоод эх үүсвэр гадаад валютаар бүрдэж байгааг бууруулах</p>	<p>1.6.1. Санхүүгийн салбар дахь дотоод эх үүсвэрийн хуримтлал гадаад валютаар бүрдэж байгааг бууруулах чиглэлд макро зохистой бодлогын шинэ хэрэгслийг нэвтрүүлэх</p> <p>1.6.2. Гадаад валютын хадгаламжийн хүүгийн орлогод ногдуулах татварын хэмжээг нэмэгдүүлэх</p>	<p>Монголбанк</p> <p>Засгийн газар</p>	<p>2020-2024</p>

			<p>1.6.3.Банкны гадаад зах зээлээс татсан гадаад валютын эх үүсвэрийг үндэсний мөнгөн тэмдэгтэд хөрвүүлж, бага хүүтэй зээл олгох боломжийг нэмэгдүүлэх чиглэлээр холбогдох хуульд тусгах санал боловсруулах</p> <p>1.6.4.Гадаад валютын хадгаламжийг албан журмын даатгалд хамруулахгүй байх болон иргэн, хуулийн этгээд хоорондын гүйлгээ, төлбөрийг үндэсний мөнгөн тэмдэгтээр гүйцэтгэх талаар Банкн дахь мөнгөн хадгаламжийн даатгалын тухай хууль, Валютын зохицуулалтын тухай хууль, Төлбөр тооцоог үндэсний мөнгөн тэмдэгтээр гүйцэтгэх тухай хуульд өөрчлөлт оруулах төсөл боловсруулж, өргөн мэдүүлэх</p> <p>1.6.5.Төрийн өмчит болон төрийн өмч давамгайлсан аж ахуйн нэгжийн гадаад валютын орлогыг 30 хоногийн дотор Монгол Улсад оруулах, гадаад валютаар гарах зардлаас давсан орлогыг тегрөгт хөрвүүлэх зохицуулалт бий болгох</p> <p>1.7.1.Банк, эрх бүхий хуулийн этгээдийн мөнгөн хадгаламж, төлбөр тооцоо, зээлийн үйл ажиллагааны тухай хуулийг шинэчилсэн найруулгын төслийг боловсруулж, өргөн мэдүүлэх</p>	<p>Монголбанк</p> <p>Монголбанк Засгийн газар, Хадгаламжийн даатгалын корпораци</p> <p>Засгийн газар</p> <p>Монголбанк, Санхүүгийн зохицуулах хороо, Засгийн газар</p>	<p>2020-2024</p> <p>2020-2024</p> <p>2020-2021</p> <p>2020-2021</p>
	<p>1.7.Харилцах данс, хугацаагүй хадгаламжийн дансанд хүү тооцохгүй, хүү, түүнтэй төстэй бусад төлбөр төлөхгүй байх агуулгаар холбогдох хууль тогтоомжийн өөрчлөх</p>				

		<p>1.8.Банкны салбарт өрсөлдөөнийг дэмжих эрх зүйн орчин бүрдүүлэх</p>	<p>1.8.1.Монгол Улсад гадаадын банк үйл ажиллагаа эрхлэх харилцааг зохицуулсан эрх зүйн зохицуулалтыг боловсронгуй болгох</p>	Засгийн газар Монголбанк	2020-2024
<p>2</p> <p>Зээлийн эрсдэлийн зардлыг бууруулах</p>	<p>2.1.Зээлийн эрсдэлийн зардлыг бууруулах, хэрэг, маргааныг зардал багатай, 2020-2021 шийдвэрлэх чиглэлээр эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох</p>	<p>2.1.1.Зээл төлөх хөшүүргийг ашиглаж, чанаргүй зээлийг төлүүлэх, барьцаа хөрөнгөөр зээлийн төлбөрийн үүргийг хангуулах ажиллагааг эрчимжүүлэх, шүүхийн бус журмаар шийдвэрлэх агуулгаар Иргэний хууль, Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хууль, Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хууль, Эд хөрөнгийн эрхийн улсын бүртгэлийн тухай хууль, Хөдлөх эд хөрөнгийн барьцааны тухай хууль, Хөрөнгийн үнэлгээний тухай хууль, Санхүүгийн түрээсийн тухай хууль, Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн тухай хууль болон эдийн, эдийн бус хөрөнгийн барьцааг зохицуулсан хууль тогтоомжийг санал боловсруулах, өргөн мэдүүлэх</p> <p>2.1.2.Үүргийн гүйцэтгэлийг хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны журмаар хангуулах явцад санхүүгийн хөрөнгийн үнэлгээ, эх үүсвэрийн өртгийг хадгалах, хамгаалах агуулгаар Иргэний хууль, Банк, эрх бүхий хуулийн этгээдийн мөнгөн хадгаламж, төлбөр тооцоо, зээлийн үйл ажиллагааны тухай хууль, Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуульд өөрчлөлт оруулах санал боловсруулах, өргөн мэдүүлэх</p> <p>2.1.3.Банкны зээлийн хоёрдогч захыг активын удирдлагын үйл ажиллагааны үндсэн дээр хөгжүүлэх зорилгоор Активын удирдлагын мэргэшсэн институцийн эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх</p>	<p>Засгийн газар, Монголбанк</p>	2020-2021	

		<p>2.1.4. Санхүүгийн хэрэгслийг ангилах, хэмжих, түүний үнэ цэнийн бууралтыг тооцох тухай Санхүүгийн тайлагналын олон улсын 9 дүгээр стандартыг банкуудад мөрдүүлэх</p> <p>2.1.5. Банкны тогтворжуулалтын сангийн бүрдүүлэлт, түүний зарцуулалт, хөрөнгө оруулалтын харилцааг зохицуулах журам, банкнаас банкныг тогтворжуулах болон Монголбанкнаас банкны бүтцийн өөрчлөлтийн төлөвлөгөө боловсруулах, батлуулах, хэрэгжүүлэх журмыг олон улсын сайн туршлагад үндэслэн боловсруулж, банкны өр барагдуулах тогтолцоог боловсронгуй болгох</p>	<p>Засгийн газар, Монголбанк</p> <p>Засгийн газар Монголбанк, Санхүүгийн зохицуулах хороо</p>	<p>2020-2024</p> <p>2020-2024</p>
	<p>2.2. Банкны засаглал, хяналтыг сайжруулах</p>	<p>2.2.1. Банкны зохистой засаглалын журмыг олон улсын жишигт нийцүүлж өөрчлөх</p> <p>2.2.2. Банкны хувь эзэмшлийн төвлөлийг бууруулах, банк хувьцаат компанийн хэлбэртэй байх агуулгаар Банкны тухай хуульд өөрчлөлт оруулах төсөл боловсруулж, уламжлах</p> <p>2.2.3. Банк, санхүүгийн байгууллагын үйл ажиллагаа, ашигт ажиллагааны зорилт, гүйцэтгэх удирдлагын цалин урамшууллыг тухайн санхүүгийн жил, үйл ажиллагаа, ашигт ажиллагаагаар бус урт хугацааны үзүүлэлт, үр дүнгээр тогтоодог байх агуулгаар холбогдох журам гаргаж, хэрэгжүүлэх</p>	<p>Монголбанк</p> <p>Монголбанк</p> <p>Монголбанк, Санхүүгийн зохицуулах хороо</p>	<p>2020-2021</p> <p>2020-2024</p> <p>2020-2024</p>
	<p>2.3. Банкны эрсдэл даах чадварыг нэмэгдүүлэх</p>	<p>2.3.1. Зээлийн нийлүүлэлтийн тасалдлаас сэргийлж банкны тогтолцооны тогтвортой байдлыг хангах зорилгоор банкны өөрийн хөрөнгийн хүрэлцээг нэмэгдүүлэх</p>	<p>Монголбанк, Засгийн газар</p>	<p>2020-2021</p>
	<p>2.4. Санхүүгийн хэрэглэгчийн эрх ашгийг хамгаалж, олон нийтийн</p>	<p>2.4.1. Санхүүгийн хэрэглэгчийн эрх ашгийг хамгаалах эрх зүйн орчныг бий болгох</p>	<p>Монголбанк, Санхүүгийн зохицуулах хороо</p>	<p>2020-2021</p>

	санхүүгийн суурь мэдлэгийг дээшлүүлэх	2.4.2.Банкны санал болгож буй зээлийн хугацаа, хүү, шимтгэл, хураамжийг зээлийн төрөл бүрээр харьцуулсан мэдээллийг олон нийтэд тогтмол гаргаж, банкны харилцагч, олон нийтийн санхүүгийн боловсролыг дээшлүүлэх хөтөлбөр, үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх	Монголын банкны холбоо, Монголбанк, Санхүүгийн зохицуулах хороо	2020-2021
		2.4.3.Барьцаалан зээлдүүлэх газар, иргэд хоорондын зээлийн үйл ажиллагааг бүртгэл хяналттай болгож, мөнгө хүүлэлтийг тодорхойлох эрх зүйн зохицуулалтыг бий болгох	Засгийн газар, Санхүүгийн зохицуулах хороо	2020-2024
	2.5.Зээлийн мэдээллийн сангийн үйл ажиллагааг өргөжүүлж, зээлдэгчийн эрсдэлийг бодитой үнэлэх нөхцөлийг бүрдүүлэх	2.5.1.Зээлийн мэдээллийн сан дахь бүх төрлийн санхүүгийн байгууллагын зээлтэй холбоотой мэдээллийг агуулгыг өргөжүүлж, олон улсын жишигт нийцсэн програм хангамжийг ашиглах 2.5.2.Зээлийн мэдээллийн сан болон төрийн эрх бүхий байгууллагын мэдээллийн сан хооронд мэдээлэл солилцох боломжийг бий болгож, мэдээллийн сангийн найдвартай байдлыг сайжруулж, ашиглалтыг нэмэгдүүлэх 2.5.3.Банкны зээлийн эрсдлийн судалгааг сайжруулж, зээлдэгчийн зээлийн эрсдэлийн үнэлгээг хийх бие даасан институцийг хувийн хэвшилд суурилан байгуулах	Монголбанк Санхүүгийн зохицуулах хороо Монголбанк, Засгийн газар Засгийн газар, Монголбанк	2020-2021 2020-2021 2020-2024
3	Банкны үйл ажиллагааны	3.1.Банк, санхүүгийн салбарт санхүүгийн технологи, цахим шилжилтийг	Монголбанк, Засгийн газар, Санхүүгийн зохицуулах хороо	2020-2024

4	Зардлыг бууруулах	эрчимжүүлэн, үр ашгийг нэмэгдүүлэх	3.1.2.Зээлийн, барьцааны, даатгалын зэрэг гэрээ, хэлцлийг цахимаар хийж, баталгаажуулах агуулгаар Иргэний хууль, Банк эрх бүхий этгээдийн эрхлэх мөнгөн хадгаламж, төлбөр тооцоо зээлийн үйл ажиллагааны тухай хууль, Аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн тухай хууль болон бусад хууль тогтоомжид өөрчлөлт оруулах санал боловсруулж, өргөн мэдүүлэх	Монголбанк, Засгийн газар Санхүүгийн зохицуулах хороо	2020-2024
		3.2.Банк, санхүүгийн байгууллагаас авдаг шимтгэл, хураамжийн төрөл, хэмжээг багасгах	3.1.3.Төлбөрийн карт уншигч, бэлэн мөнгөний автомат машины нэгдсэн стандарт тогтоож, үйл ажиллагааны зардлыг бууруулах	Монголбанк, Монголын банкны холбоо	2020-2021
		4.1.Хөрөнгийн зах зээлийн дэд бүтцийн байгууллагуудын шимтгэл, хураамжийг бууруулж, үнэт цаас гаргагч, хөрөнгө оруулагчдад татварын хөнгөлөлт, чөлөөлөлтөөр Дэмжлэг үзүүлэх	3.2.1.Банкинд дахь мөнгөн хадгаламжийн даатгалын тухай хууль, Зээлийн мэдээллийн тухай хууль, Өрсөлдөөний тухай хууль, Татварын багц хууль болон холбогдох бусад хууль тогтоомжид өөрчлөлт оруулах санал боловсруулж, өргөн мэдүүлэх	Засгийн газар, Монголбанк, Санхүүгийн зохицуулах хороо	2020-2021
		4.2.Компанийн өрийн хэрэгсэл гаргах зах зээлийн эрх зүйн орчныг сайжруулж,	4.1.1.Холбогдох хууль, журамд өөрчлөлт оруулах	Засгийн газар, Санхүүгийн зохицуулах хороо	2020-2021
Хөрөнгийн зах зээлийг хөгжүүлэх, өрсөлдөөнийг бий болгох замаар санхүүжилтийн зардлыг бууруулах	4.2.Компанийн өрийн хэрэгсэл гаргах зах зээлийн эрх зүйн орчныг сайжруулж,	4.2.1.Компанийн өрийн хэрэгслийг хувьцааны бүртгэлээс хөнгөвчилсөн байдлаар бүртгэхтэй холбоотой дүрэм, журам гаргаж, биржийн болон биржийн бус зах зээлээр дамжуулан арилжаалах нөхцөлийг бүрдүүлэх	Санхүүгийн зохицуулах хороо	2020-2024	

		<p>биржийн бус зах зээлийг хөгжүүлэх</p> <p>4.3.Үндэсний хөгжилд шаардлагатай төсөл хөтөлбөрийг тэтгэврийн сан, үндэсний хуримтлалын сан зэрэг нийтийн өмчлөл бүхий сангаас хөрөнгийн зах зээлээр дамжуулан санхүүжүүлдэг байх эрх зүйн орчныг бий болгох</p>	<p>4.3.1.Сангийн хөрөнгөөр хөрөнгө оруулах агуулгаар сангийн эрх зүйн байдал, харилцааг зохицуулж буй хууль тогтоомжийг өөрчлөлт оруулах санал боловсруулж, өргөн мэдүүлэх</p>	<p>Засгийн газар, Санхүүгийн зохицуулах хороо</p>	<p>2020-2024</p>
	<p>4.4.Банк хөрөнгийн зах зээлд оролцох зохицуулалтыг олон улсын жишигт нийцүүлэн зээлийн бус хэлбэрээр санхүүжилт олгох нөхцөл бүрдүүлэх</p>	<p>4.4.1.Банкны тухай хуульд өөрчлөлт оруулах хууль тогтоомжийн төслийн санал боловсруулж, өргөн мэдүүлэх</p>	<p>Монголбанк, Санхүүгийн зохицуулах хороо</p>	<p>2020-2024</p>	

_____о0о